

Tűzkő Tamás (Csörög):

Az őskori magyarok képviselte ember népesítette be Európát

A „finnugor” elmélet

Azzal szeretném kezdeni, hogy tisztázom a „finnugor származás” eredetét. Sokan azt hiszik, hogy ezt az egész mesét a Habsburgok találták ki, hogy néhány karrierista magyaráruló „tudós” és pár – magát magyarnak nevező pribék – Paul Hunsdorfer (Hunfalvy Pál) az „égető”, Jozef Budenz (Budenz József), Jozef Faerber (Szinyei József) és Sajnovits János – felhasználásával kordában tudják tartani a magyarokat. No, hát ez **nem igaz!**

Az egész 1517-ben (!) kezdődött, amikor Mathias de Miechow krakkói kanonok, egyetemi rektor írt egy kis könyvet – „Tractus de duabus Sarmatijs Asiana: et Europiana et de contentis in eis” – arról a felfedezéséről, hogy a finn és a magyar nyelvben mennyi a hasonlóság. Ezt a pár oldalas füzetecskét megelőzően már az egyik bíboros, bizonyos Æneas Silvius Picolimini, – aki korábban III. Frigyes császár titkára volt – „olvasmányai alapján” állítólag felfigyelt a magyarok és a Don forrásvidékénél élő, a magyarhoz hasonló nyelvű népcsoport kapcsolatára. Bár legkorábbi könyvében csak ázsiai szkíták kegyetlenkedéseiről és ocsmányságáról van szó, de ez alapján a velük azonosított hunok és magyaroknak az Istentől Kapott Királyságát – mármint Magyarországot – és fejedelmeit, népeit is le lehetett járatni. Mindenesetre, amikor 1458-ban II. Pius néven pápává választották, már „hivatalosan” terjeszthette ezt a zagyvaságot, hogy így segítségnek tudja feltüntetni a „vallási vezetést” és végre ki tudja terjeszteni Hazánkra is, a Vatikán vallási köntösbe bujtatott világuralmi törekvéseit! Ezt a „finnugor hivatkozást” Hazánk ellen nagyban segítették aztán a következő évszázadokban olyan nyelvi megfigyelések, mint amilyenekről beszámolt Siegmund Herberstein (1486-1566) osztrák báró; Georg Stiernhielm (1598-1672) svéd polihisztor, Martin Vogel (1634-1675) hamburgi orvos, vagy épp Philipp Johann von Strahlenberg (1676-1747) svéd katonatiszt.

A szláv származású, de magyar állampolgárságú csillagász(!), Sajnovits János, csak – mintegy 200 évvel – később írja meg a „Demonstrata Idioma Ungarorum et Lapporum Illem Esse” (Pozsony, 1770.) c. értekezését, amiben a többes szám ragjai alapján tételezte fel a lapp–magyar nyelvrokonságot. Ehhez csatlakozott Gyarmathi Sámuel, aki az igék és a névszók ragozott alakjait, ill. – többek között – a melléknevek középfokát vette alapul, az „Affinitas linguae hungaricae cum linguis fennicae originis grammaticae demonstrata” (Göttingen, 1799.) c. művében.

Beregszászi Nagy Pál, az erlangeni egyetem tudós tanára mindezeket cáfolja a „Parallelon inter linguam persicam et magyricam dictum” (Erlangen, 1794.) c. könyvében, ámde Magyarországon a Habsburg erőszak akkor már majdnem mindent elnémít, ami magyar. De a kiegyezés előtt tíz évvel azért már megjelent az első tiltakozás Mátyás Flórián tollából: „A Magyar Nyelv Finnesítési Törekvései ellen” (Pécs, 1857).

Ez az **igazság!** a „finnugor elmélet”-ről.

Tehát ezt a több száz éve hangoztatott – és a kereszténység területén jól bevált – „receptet” szedte elő Ferenc József osztrák császár és tette azt a fentebb említett, nem éppen úriemberekkel, „államvallássá”!!!

Most pedig haladjunk tovább!

Tény, hogy a finnugor népek legrégebbi régészeti leletei csak kb. 1400 évesek, viszont a mai napig sem találtak egyetlenegy írásos emléket sem!

A másik probléma az, hogy a „finnugor nyelvcsalád” egymáshoz legközelebb álló nyelveit sem vizsgálták az ún. „összehasonlító nyelvészet” módszereivel – pláne a többit!

Harmadszor: a „finnugor nyelvcsalád” nyelveit nagyjából 22,820 millióan beszélik világszerte. Apró népekről van szó, közülük kimagaslóan sokan – mintegy 5,5 millióan – csak a finnek vannak, de ők az ún. „balti-finn ághoz” tartoznak. Az ún. „ugor ágat” két nép képviseli, összesen 14,016 millió lélekszámmal; amiből 16.000 (!) az ugor ajkú és 14 millió a magyar! Amint látható, az ugor nyelven beszélők kb. ezredannyian vannak, mint mi magyarok. Kérdem én: Akkor mitől „ugor ág” és miért nem „magyar ág”?! Arról már ne is beszéljünk, hogy az „összes finnugor nyelven” beszélő embernek, több mint a 60%-a magyarul beszél. Tehát felteszem még egyszer a kérdést:

Mitől „ugor ág”, mitől „finnugor nyelvcsalád”?

Jelenleg „...az uráli/finnugor nyelvrokonság hirdetői, több mint másfél évszázadnyi tudományos kutatómunka ellenére sem tudnak felmutatni egységes, széles körben elfogadott bizonyítékot, sem a finnugor nyelvek leszármazási rendjét és annak időrendjét, sem az e nyelveket beszélő népek őstörténetét illetően, ami azt is jelenti, hogy a magyar nyelvnek az uráli nyelvek közt elfoglalt pontos helye is tisztázatlan.” (<https://hu.wikipedia.org/...>)

Vizsgáljuk most meg ezek tükrében, hogy mi alapján sorolnak egyes „tudósok” közéjük bennünket. (Pláne úgy, hogy a külföldi egyetemeken már régen elvetették eme nézetet!)

A legújabbkori genetikai kutatások megdöbbentő eredményeket hoztak. A vizsgálatok alapján megállapították a kontinentális alapgént (Eu19). Ez, a gén azon részei közé tartozik, ami a különböző rasszok keveredése ellenére sem változik! Ha már meghatározták ezt az alapgént, akkor meg is nézték, hogy Európa népeiben milyen arányban található meg. Az átlagos előfordulás 10-15% között mozgott, de például a finnekben csak 9% az előfordulás aránya a népességben belül! A magyarság ezt a gént több mint 60%-os arányban hordozza. Az Eu18 a másik alapgén, ami – állítólagos ősrünkhöz – a Cromagnon-A-hoz köthető. Ez a magyar lakosságban több mint 13%-ban megtalálható. (Csak halkan jegyzem meg, hogy Hideo Matsumoto professzor vérvizsgálatai alapján a belső-ázsiai származás is elvethető, hiszen az ott annyira jellemző markerek a magyar lakosság mindössze 4%-ában fordulnak elő! Itt utalnék még Naddeo professzor megállapítására is.)

1994-97 között több kormányközi együttműködés keretein belül, genetikai vizsgálatokat végeztek az ún. „finnugor nyelvcsaládon” belül. Dr. Béres Judit és munkatársai 16 ma élő eurázsiai etnikumban végeztek mitokondriális-DNS és Y-kromoszóma polimorfizmus vizsgálatokat. Ezt így összegzi: „Elemztük az úgynevezett intergenikus 9-bp deléciót, ennek megléte vagy hiánya szintén perdöntő származási szempontból. Az ázsiai eredetű 9-bp teljesen hiányzott a hazai populációból. Az ázsiai M haplocsoport jelen volt a finnekben, az erzákban és a lappokban, de egyetlen elemzett magyar egyénben sem. ... Egy másik marker (TAT) 8-63% közötti gyakorisággal van jelen a finnugor populációban, bennünk, magyarokban viszont egyáltalán nem található meg.”

Tudomásom szerint a vizsgálat eredményeinek publikálása után, a finnek hivatalosan is változtattak az oktatási rendszerükön és már nem tanítják a finn-magyar rokonságot!

Ornella Semino és 16 genetikus munkatársa közös közleményt tettek közzé, a Science c. tudományos szaklap 2000. november 10-i (vol. 290.) számában. A több évig tartó, populációgenetikai vizsgálataik alapján közzé tették az európai népek genetikai rokonságát. A magyarság genetikai térképe alapján a következő megállapításokat tették:

1. A magyar nép ősei a napjainktól számított 40-35 ezer évvel ezelőtt Európában elsőnek megjelent európid őstelepések között voltak.

2. A magyar nép populációgenetikai szempontból ma Európa egyik legkarakterisztikusabban elhatárolható népessége (amire az Eu19 haplotípus a magyarokban legmagasabb százalékarányban kimutatható jelenléte utal).

3. A magyar nép legközelebbi – genetikai szinten igazolható – rokonai a lengyel, az ukrán, továbbá a horvát nép. (És ez történetileg is igazolható!)

Ezekről a tényekről tesz említést Czeizel Endre, *A magyarság genetikája* c. könyvében. „A magyar férfiak 60 %-a az Eu-19-es – őskőkorszakbeli – ősapa utóda. A magyar férfiak további 13,3 %-a az Eu-18, 11 %-a az EU-7, és 8,9 %-a az EU-4 ősapa utóda. Mindez azt jelentheti, hogy a jelenlegi magyar férfiak 93,3 %-a négy ősapától ered, és 73,3 %-a már az őskőkorszakban itt élt férfiak utódja” (im. 235. oldal, 3. bekezdés).

Róna-Tas András, a szegedi urál-altáji tanszék vezetője és professzora azt állítja, hogy a nyelvrokonság csak abban az esetben fogadható el, ha a vérségi rokonság is fennáll! Igenám, de a „legközelebbi nyelvrokonaink” – a vogulok és az osztjákok – mongoloid fajtájúak! Reguly Antal járt közöttük és teljes mértékben visszautasította a rokonságot, ugyanúgy, mint Jankó János, a Zichy Jenő vezette kutatóút nyelvésze.

Paul Topinard francia antropológus, 1881-ben kiadott első antropológiai kézikönyvében ezt írja: „Mai napság a műveltebb magyar családok arcvonásai a legszebbek közé tartoznak egész Európában. A közepesnél valamivel nagyobb termetű, jól megtermett testalkatúak, szabályos arcvonásúak, barnás vagy fehéres bőrszínűek, barna hajúak és szeműek... antropológiai szempontból az eddigi adatok a finnekkel való rokonság ellen tanúskodnak...”

Henkey Gyula antropológus, a kecskeméti Forrás 1981. májusi számában közzétett tanulmányának – *Magyarország mai lakosságának embertani vizsgálata és a magyar őstörténet* – befejező részében ezt írja: „A honfoglalók között Lipták Pál által 12,5%-ban kimutatott uráli típus gyakorisága ma a 0,1%-ot sem éri el.”

Cser Ferenc (*Gyökerek*, Melbourne, 2000. c. könyve) szerint: „Childe írja a 'Dawn of the European Civilization'-ben, hogy a Kárpát-medencében élő őslakosok az ún. szögletes fejű, robosztus, mesocephalic (közepes koponyájú), széles járomcsontú, rövid és egyenes orrú rasszhoz tartoztak és ez a rassz nem tűnt el akkor, amikor az i. e. VII. évezred derekán Anatóliából – vagy egy közbenső helyről, mondjuk a Fekete-tenger éppen feltöltődő medencéjéből – egy másik rassz betelepedett a Tisza és a Körös partjára és meghonosította a gabonatermelést, hanem kb. egy évszázad alatt átvette és honosította azt a kultúrát. Ennek embertani hovatarozása nem ismert, mert nincsenek csontleletek. Ezt Gimbutas is megerősítette kiemelve, hogy ez a 'local (helyi) cromagnon' és szerinte ez a rassz lesz később a szalagdiszes, ill. kottafejes kerámiát művelő kultúra hordozója.”

Tehát már 1957-ben egy *őshonos* népről beszéltek a tudományos berkekben, amit később Marija Gimbutas (1982 és 1991) – és nem csak ő – megerősít. A továbbiakban a szerző – tiszta antropológiai alapon – bizonyítja, hogy ez a „local cromagnon” (az ún. Cromagnon-B, az Eu19 haplotípus hordozója!) nem más, mint a kihaltak vélt neandervölgyi és a cromagnoni egybeolvadása. Azé a neandervölgyié, akiről szinte semmit sem tudunk, csak azt, hogy agytérfogata közel akkora volt, mint a ma élő embernek – több mint 1400 cm³! (A jelen emberének 1450 cm³.) És mindez itt ment végbe a Kárpát-medencében, azon belül is nagyrészt a Miskolci-medencében és az erdélyi Kárpátokban.

2010-ben Joshua Akey, a Washingtoni Egyetem (Seattle) kutatója és társai elkészítették a neandervölgyi teljes genetikai térképét. Összevetették a ma élő emberével és azt találták, hogy – Afrikát kivéve – mindenkinben található neandervölgyi DNS, ami a teljes genom mintegy 2%-a. Kutatásaik alapján kijelentették, hogy a kereszteződés, mintegy 60 ezer évvel ezelőtt jöhetett létre. Ezzel a felfedezéssel alátámasztották nagy elődeik állításait. 2014-ben Joshua Akey és társai több mint 700 mai vérmintát megvizsgálva újabb felfedezést tettek, miszerint a neandervölgyi genomjának 30%-a örökítődött át a ma élő emberbe. De ez Amerika, térjünk vissza Európába!

John Baldwin írja a Pre-Historic Nations-ben: „Azok, akik ezt a témakört gondosan tanulmányozták, általában megegyeznek abban, hogy az a fajta, melyet Európában a **magyarok** ...

képviselnek, az őskorban majdnem az egész európai kontinenst benépesítette.” (New York, 1971.)

Ezek után az sem meglepő, hogy Robert Ardrey a 350 000. születésnapját ünneplő Vértesszőlősi Samut, „Early Hungarian”-nek szólította! (The Hunting Hypothesis, New York, 1976.)

Kb. 45 ezer évvel ezelőtt jelent meg az Istállóskőn a Homo Sapiens Fossilis (modern ember). (Aurignacinak is nevezik, bár névadó helyét csak ~5000 évvel később érte el.) Mint a latin neve is mutatja, ez az ember már elsősorban csonteszközöket használt, ettől számít „modern” embernek. Az aurignaci ember elterjedt egész Európában, a Pireneusoktól a Kaukázusig. Ennek az emberfajtnak tulajdonítják az M173 (Eu 18) jelű mutációt, amelytől származtatják az M17 (Eu19) genetikai jelűt. Ezek létrejöttét úgy képzelik el, hogy az aurignaci ember utódai, a gravettiek elkeveredtek a helyben talált neandervölgyiekkel, így Nyugat-Európában létrejött a Cromagnon-A, míg Közép-Európában a Cromagnon-B embertípus. Ezt az álláspontot megerősíti – többek közt – Erik Trinkhaus, a St. Louis-i Washington Egyetem kutatója és a lipcsei Max Planck Intézet is. Igenám, de a két térség emberanyaga sem volt egyforma. Gáboriné Csánk Vera írja erről, hogy a '80-as évekig, mintegy 150 teljes neandervölgyi csontvázat találtak a régészek világszerte. Ezek közül azonban mindössze 3-4 az olyan robosztus, vastag szemöldökű, majomszerű, mint az a bizonyos Neander-völgyben talált csontváz. Az összes többi a mai emberhez jóval közelebb álló, „kifinomultabb csontozatú” volt!

Kb. 15 ezer évvel ezelőtt véget ért a würm, az utolsó jégkorszak és megkezdődött a felmelegedés. A rénszarvasok és velük együtt a gravetti vadászok is északi irányban elhagyták a Kárpát-medencét, az őslakosok pedig elkezdtek áttérni a vadászatról az állattenyésztésre, a gyűjtögetésről a földművelésre. A folyamat eleinte elég lassan haladt, de aztán felgyorsította Anatólia felől bevándorló, földműves népesség, amely létrehozta a Körös–Maros kultúrát és kiterjesztette a földművelést, valamint bevezette a kerámiakészítést. (Ezek a délkeletről érkezők hordozták az Eu4-es haplotípust.) De az őseink sem voltak restek! Nemcsak átvették, de tovább is fejlesztették az új módszereket. Feltalálták az ekét és megteremtették a „vonaldíszes kerámiát”.

Childe azt is leírta a The Danube in Prehistory (1929.) c. művében, hogy: „A Kárpát-medence volt a szarvasmarha európai háziasításának gócpontja, mert a vad őse itt élt a legnagyobb számban. A sertés helyi vad őseinek háziasítását a Kárpát-medencéből, főleg a bronzkorból lehet kimutatni.”

Ez a kultúra már központifutéses téglapületeket emelt (lásd Erősd), a gazdálkodási körzetekben pl. az Alföldön vályogfalú kisházakat, a Dunántúlon ún. „hosszúházak”-at (20x8-10 m-es, gerendaházakat) épített. A ridegtartás is ekkor kezdődött, hiszen ezzel lehetett megtartani a jószág ellenállóképességét a betegségekkel szemben. Ez a módszer biztosította évezredekken át a magyar hús kiváló minőségét!

Heinrich Würm megállapította, hogy a Kárpát-medencében a gabonafélék kinemesítése az őscirokból i. e. 6000-ben már befejeződött. Állítását alátámasztják a gabonatermesztéshez szükséges kőszerszámokat előállító ipartelepek feltárásai és azok kormeghatározásai Tarcal, Tokaj, és Csitár térségében.

Kb. 6800 éve megkezdődött a kirajzás a Kárpát-medencéből, Nyugat-Európa és az Ural felé. A nyugat felé vándorlók elárasztották Európát és kulturális robbanást hoztak létre. A helyi népesség nekik köszönheti a földművelést, a házépítést, a temetkezést, a kifinomult fazekasságot és a magas színvonalú kömegmunkálást is.

Anne Morelli belga őstörténész így ír egyik könyvében: „Ugyanis a legrégebbi időkben nomádok vándoroltak ide-oda Belgium területén. Ezeknek a nomádoknak a neve ma még ismeretlen, de Kr. e. 5250-4900 között magyar földműves csoportok vándoroltak be Belgium területére a Balaton környékéről és Dél-Magyarországról.” (Lásd még Hugh Hencken és T. Douglas Price munkáit.)

A keleten letelepedett kivándorlók létrehozták a Cucuteni (Kukutyini) kultúrát, ami a következő évezredekben egészen az Uralig nyomult. Később a telepések egy része – keveredve a

helyiekkel – észak felé vonult. Ezért is közeli rokonaink az ukránok és a lengyelek. (Bővebben a honfoglalás történelmében, ill. Arthur Koestler: *A tizenharmadik törzs* és Blagoje Govedarica: *Jogar-hordozók – a sztyeppék urai* c. művekben.)

Grover S. Krantz kijelentése is ezt erősíti meg: „Általában azt állítják, hogy az uráli magyarok egy bizonyos keleti pontról vándoroltak Magyarországra a Kr. u. IX. században. Ehelyett én úgy vélem, hogy az összes egyéb uráli nyelvűek terjeszkedtek kifelé Magyarországról az ellenkező irányba és egy sokkal korábbi időben...”

Egy másik cikkében pedig így ír: „... az uráli nyelvek elterjedésére csak egy lehetséges magyarázat marad, hogy a nyelvcsalád Magyarországról ered és innen terjedt el az ellenkező irányba. Ez nem jelent komoly problémát, ha az eredetet és elterjedési idejét a legkorábbi újkőkorra tesszük. Ha mindez igaz, akkor ez azt jelenti, hogy az összes helyben maradó európai nyelv közül gyakorlatilag a magyar a legrégebb.”

De haladjunk tovább!

Amint láthatjuk, a genetika és az antropológia szerint **sem** vagyunk rokonok a „finnugorokkal”. Michaelangelo Naddeo olasz kutató szintén ezt a nézetet vallotta, sőt, előadásában ki is jelentette, hogy **a magyar Európa őslakossága!** (Ezt a nézetet Childe és Sachermeyr is osztotta.)

Ezek szerint az ősiség tisztázott, de vessünk még néhány pillantást az ún. „rokonságra”, hiszen ez a kis írás pont erről szólna.

Mit mond erről a nyelvészet?

A „Nyelvek Cambridge Lexikona” úgy véli, hogy a használt hangok – amiket a betűkkel fejezünk ki – nem a nyelvekre, hanem a földrajzi területekre jellemzőek. A magyar nyelv több hang találkozási pontján található, földrajzilag óriási távolságra az ún. rokonaitól és ez hangkészletén is erősen meglátszik. (Csak halkan jegyzem meg, hogy ez nem „több hang találkozási pontja”, hanem **a kiindulási pont**. Bármilyen irányba indulva azt tapasztaljuk, hogy elfogynak, kikopnak a hangok a nyelvekből. Ez természetes! Ahogy távolodunk a tűztől – egyre hidegebb lesz.)

Morris Swadesh és Robert B. Lees az észak-amerikai indián nyelvek vizsgálata közben megállapította, hogy ezerévenként nagyjából 14 szó kopik ki egy száz szót tartalmazó készletből. A kikopás sebességét ezért egy egyszerű függvényvel lehet megközelíteni: $N(t) = N(0) \cdot 0.86^t$

Ez egy ún. exponenciális függvény és azt jelenti, hogy az eredeti szókészlet eleme évezredeként (t) 14%-al csökkenve változik. Pl. az eredeti 100-ból az első évezred végére 86, a másodikra 74, a harmadikra 64 marad és így tovább. Ez alapján a finnekkel legalább 12-14 ezer éve, a vogulokkal és az osztjákokkal 7-9 ezer éve nem élünk együtt. (A sumérrel sem jobb a helyzet, hiszen ez alapján tőlük 9 ezer éve váltunk el. A baj csak az, hogy az ő kultúrájuk 6 ezer éve jelent meg a történelem színpadán!)

Hans Krahe még 1957-ben kijelentette: „A nyelvcsaládfa-elmélet mindennemű belőle adódó következtetéssel együtt már rég a múlté.”

László Gyula 1981-ben így fogalmazta meg a véleményét: „Az egy magból való szétrajzás elméletének nagy gátja, hogy akarva-akaratlanul olyan népesedési képben gondolkozik, amilyen nem volt a halász-vadász időkben... Újabban egyre több megfontolás hangzik el azzal szemben is, hogy nyelvtudományunk túlságosan bezárkózott a finnugor nyelvek körébe, s mindent abból igyekszik megoldani, pedig szélesebb kitekintéssel történetibb eredményekhez jutna.”

Részlet a „Finnugor elmélet alkonya” c. egyetemi jegyzetből: „A XIX. századi nyelvészet az egy nyelvcsaládba sorolt nyelveket egy föltételezett és rekonstruálhatónak hitt ’alapnyelvből’ eredeztette a hangtörvények (a szabályosnak feltételezett hangváltozások) alapján. A létező hangpárok ugyan nem feleltek meg kifogástalanul az íróasztal mellett kitalált szabályoknak, de ha a kivételektől nagyvonalúan eltekintettek, a ’szabálynak’ megfelelő hangváltozásokat már fel

lehetett mutatni az elmélet bizonyítékeként. A tévesen értelmezett és meghamisított hangmegfelelések alapján 'rekonstruált', a valóságban azonban sohasem létezett 'alapnyelvekből' levezetett rokon nyelveket ezt követően nyelvcsaládként tárgyalták. Az egész téveszme-rendszer megkoronázásaként a nyelvcsaládokat a nyelvek szövevényes kapcsolat rendszerének kifejezésére alkalmatlan fa struktúrával ábrázolták. Ezáltal létrejött egy könnyen áttekinthető, megérthető és oktatható elméleti modell, amelyhez 'bizonyító' erejű példák sora mutatható fel. Ez az inkorrekt eljárás a tudományosság látszatát kölcsönzi a módszernek mindazok előtt, akik az elhallgatott nehézségek és elvi megalapozatlanságok áttekintésére nem képesek. Azaz a rendszer elfogadtatásának súlyos feltétele van: le kell tagadni, el kell hallgatni vagy alá kell becsülni a kivételeket, az elméletet nyilvánvalóan cáfoló körülményeket (például az alapnyelv rekonstrukciójának elvi hibáit)... A logikus, ám téves modell a nyelvek nem mindig áttekinthető világában csődöt mondott. Nyilvánvalóvá téve, hogy a végiggondolatlan elméletek kényszerzubbonyát nem lehet büntetlenül ráhúzni a valóságra... A kivételek miatt az elmélet rendszeres magyarázatra és korrekcióra szorul. A nyelvcsaládok mesterségesen kreált határain túlnyúló nyelvi jelenségek miatt tilalmak felállítására van szükség. A történelmi preconcepcióba nem illő és a hangtörvényeket cáfoló esetek miatt 'rokontalan szigetnyelvek' kijelölésére kényszerült. A finnugorizmus 'eredményeit' a tudományos életben és az oktatásban gyakran csak hatalmi eszközökkel lehet elfogadtatni. A kezdetben egy nyelvcsaládnak tartott urál-altajiakat szét kellett választani külön uráli és külön altaji nyelvcsaládra, de később az altajiakat is ketté kellett választani. Kiderült ugyanis, hogy a török–mongol nyelvtani és szókészleti egyezések meglehetősen újkeletűek; a mongolok kb. ezer évig tartó török megszállása idején keletkeztek. S nincs semmi garancia arra nézve, hogy a finnugor nyelvekben tapasztalható párhuzamok magyarázata nem hasonló történelmi együttélésnek (felülrétegződésnek, areális nyelvi kapcsolatoknak) köszönhető... A ma rokonnak tekintett nyelvek kialakulhattak szomszédos, de eredetileg egymástól idegen nyelvek areális nyelvszövetségeként is."

Mór Elemér kutatásai szerint „A finnugor nyelvek valóban igen távol állnak egymástól, közöttük kölcsönös érthetőségről még a szűkebb értelemben vett kisebb nyelvcsoporthoz nyelveinél sem beszélhetünk”.

Franz Altheim álláspontja az, hogy „a történelmi kezdeteknél mindenhol nyelvi és nyelvjárási sokrétűséget találunk. Csak bizonyos történelmi események során váltak egyes nyelvi vagy nyelvjárási csoportok dominánssá, s sikerült a sokrétűséget az egységesség javára megszüntetni”.

Götz László így fogalmazta meg 1994-ben a nyelvcsalád-elméletek hibáit: „A jelek tehát arra mutatnak: a finnugor nyelvek esetében nem valamiféle eredeti egységes ősn nyelv szétágazásáról van szó, hanem ellenkezőleg, sok kis törzscsoport eredetileg eltérő nyelveinek fokozatos kiegyenlítődésséről, bizonyos mértékű egységesedéséről.”

Ami az ún. „finnugor” népek esetében azt jelenti, hogy a nagy területeken élő, de – épp a hatalmas távolságok miatt – egymástól elszigetelt közösségek különféle nyelveit egy velük kereskedelmi kapcsolatba kerülő, magasabb kultúrfokon álló nép nyelvének hatása egységesítette. Ennek folyománya, hogy egy nagyobb területen is megértett összekötő nyelv alakult ki, aminek töredékeit fölfedezve – tévesen – egy nyelvcsaládba sorolták mind a primitívebb, mind a fejlettebb népet. A téma egyik nagy szakértője a következőképpen ír erről:

„A finnugor hangkészletből hiányoznak a következő magyar fonémák: á, é, cs, gy, i, ly, ny, ó, ő, sz, ty, ú, ű, zs... tehát összesen 14 hang és a finnugor nyelvek igekötővel sem rendelkeznek.” (Björn Collinder: *Comparative Grammar of the Uralic Languages*. Stockholm, 1960.)

Daniel Abondolo szerint: „... a hagyományos uráli nyelvi családfa kulcsfontosságú ugor ágát még sohasem rekonstruálták, mivelhogy a magyar nyelv gyökeresen különbözik alaktanában, szókincsében és hangtanában a feltételezett testvéryelvektől...” (In Bernard Comrie (szerk.): *The Major Languages of Eastern Europe*. London, 1987., 185. oldal és *The Uralic Languages*. Routledge Language Family Descriptions. London, 1998., 428. oldal)

A finnugor alapnyelv létezését a finn (!) tudósok egy része is tagadja. Mi több, az elmúlt 40 évben számos tanulmány jelent meg Észtországban és Finnországban, amely támadja az urali elméletet.

Karl Fredrik W. Meinander, a híres finn régész pedig így fogalmaz: „Szerintem semmiféle közös népről, finnugor népek családfájáról nem lehet beszélni.”

És még egy apróság. Az ún. finnugor világban a rovásírás ismeretlen! Erről ennyit!



Vámbéry Ármin (Hermann Wamberger) 1869-ben adta ki munkáját „*Magyar és török-tatár szógyeztetések*” címen. A könyv szerint a magyar finnugor eredetű nyelv, később kapcsolatba került türk (ó-török) nyelvekkel, melyektől rengeteg szót átvett. A mű nyomán kirobbant az „ugor-török háború” néven elhíresült nyelvtudományi vita.

Sajnos Bártfai Szabó László leveleiből tudjuk, hogy nem csak Bálint tanulmányát égette el Hunsdorfer, ezt még sokszor megtette! Vagy éppen talpnyalóival égettette el a kutatását zavaró, az Akadémiához beküldött dolgozatokat. Ma már az is tudott dolog, hogy Vámbéry kézírataiba – amelyeket a kutató halála után nyomatott ki az Akadémia – a „főkönyvtáros” írt be a szerző véleményével teljesen ellentétes részleteket!

De térjünk vissza az „*ugor-török háború*”-hoz! Bár a „háborúban” akkor Vámbéry alulmaradt a finnugoristákkal szemben, azóta is sokan erre a műre alapozva hangoztatják az ún. „turáni származást”.

Újabban már „kialakult” egy „Ural-Altaji nyelvcsalád”, csak hogy a finn-ugor-magyar-türk nyelveket egy újabb kalapba – egy jóval nagyobbba – bele tudják kényszeríteni. Az elmélet mellett szólnak a nyelvszerkezeti, nyelvtani hasonlóságok és bizonyos szókincsbeli egyezések. Az érvek között szerepel még a magyarság belső-ázsiai, turáni kulturális kapcsolatai, a zenei, a néprajzi és az életmódbeli párhuzamok, továbbá történeti hagyományaink hun-magyar azonosságtudata. És most következzenek azok, akik ebben a témában alkottak – a teljesség igénye nélkül: Benkő Mihály, Cey-Bert Gyula, Kiszely István, Kovács Ágnes, Márlaky Jerney János, Stein Aurél, Szádeczky-Kardos Lajos, Széchenyi Béla, Zichy Jenő.

A modern nyelvészet már „elismerte”, hogy bármelyik két nyelv között kimutatható min. 8%-os egyezés, köszönhetően az interkulturális kapcsolatoknak. De még az is előfordulhat, hogy ennél többről van szó! Figyelembe véve az írás kialakulását meg elterjedését, és hozzávéve, hogy a türk nyelvek, csak mintegy 3000 éve alakultak ki, ez a rokonság nem közelebbi, – a legjobb esetben sem – mint a szépszülei szint!



Nézzük meg a **Bretagne**-i népviseletet az ábra bal oldalán: mintha **Kalotaszegen** járnánk. A néprajzi hagyományaink töredékei, motívumai világszerte megtalálhatók, még olyan kultúrákban is, amik homlokegyenest különböznek a miénktől. Nos, a történeti hagyományok:

A Kárpát-medencébe több évszázadon át özönlöttek a türk népek. Az első két hullámban a szkíták érkeztek az ún. „*Kurgán-műveltség*”-gel több ezer évvel időszámításunk kezdete előtt. Aztán jöttek a hunok, majd az avarok és végül Árpád turkjai – hogy csak a legfontosabbakat említsem a 29 hullámból. Ezek jelentős része – az itteni birodalmuk összeomlása után – egy vargabetűvel, a Balkánon át vissza is tért Ázsiába. Mivel ittlétükkor – jó pusztai szokás szerint – a két nép között vérszerződés is kötöttet, ezek a néptöredékek „joggal” hirdették a rokonságot velünk. Ráadásul ittartózkodásuk századai alatt, nagy valószínűséggel létrejött egy ún. átadó nyelv – mint az akkád volt a semita és a folyamközi népek között – amit távozásukkor „magukkal vittek”. Ezért találhatók meg ősi szavaink a türk nyelvekben – s nem fordítva!

Legutóbbi ilyen „rokonok” a törökök voltak, akik a mai napig a 150 éves török uralmat úgy tanítják, mint „amikor a két testvérnemzet újra egyesült”. Figyelembe véve uralkodói szokásait – márminthogy az új uralkodó megfojtatja testvéreit és féltestvéreit – örüljünk, hogy „eny nyivel” megúsztuk!

A „turáni elmélet” egyik legfontosabb érve a hunmagyar nemzettudat. De ez csak a XI-XII. századtól lett ráerőltetve az egyszerű népre, mint a jogfosztottság, a kereszténység vagy a latin nyelv és ABC használata. Ilyen vagy ehhez hasonló alapon rengeteg néptörzsek vallhatja – és vallja is – magát hun leszármazottnak az Atlanti-óceántól a Csendes-óceánig.

Hogy csak a két legismertebb népcsoportot említsem: a Dél-Svájcban levő Val d'Anniviers-völgy lakóit és az Észak-Kasmírban élő hunzákat.

A következő képeken a hunza nők három korosztálya látható. Arcukat nézve, bármelyik magyar település utcáin találkozhatnánk velük – de ez még nem jelenti azt, hogy rokonaink lennének!



Viszont Kínában (Belső-Mongóliában), Nepálban, Észak-Afrikában (és még sorolhatnám!) élnek olyan népek, akik magyar(!) leszármazottnak vallják magukat. Velük senki sem törődik, pedig ők büszkék ránk! És még genetikailag is rokonaink!

És végül pedig Matsumoto Hideo vérvizsgálataira utalnék, ami alapján a belső-ázsiai származás is elvethető, hiszen az ott annyira jellemző markerek a magyar lakosság mindössze 4%-ában fordulnak elő!

A „sumér elmélet”

Az első, a témában megjelent művet, Somogyi Ede írta, „*Szumirok és magyarok*” címmel 1903-ban. Somogyi munkáját Varga Zsigmond folytatta, akit „1920. május havában a MTA a szumir kérdés egybeállításáért és a szumir nyelvtan feldolgozásáért a Fáy-jutalomra érdemesítette. E pályadíjnyertes mű teljesen modernizálva „*Ötezer év távolából*” címmel Debrecenben 1948-ban megjelent, tehát hozzáférhető. A szerző a fenti mű kiegészítéséül „*Szumir (babyloni) örökség az uralaltaji népek vallási életében*” cím alatt 1925-ben megjelentetett egy 110 lap terjedelmű (különnyomat, a [Theologiai Szemle 1925. húsvéti számából](#)) tanulmányt, mely a vallásos fejlődés közös alapelemeit szövegezte meg a szumir-ural-altaji ősrökség ténye mellett.” (Varga Zsigmond: *Az ősmagyar mitológia sumir és ural-altaji öröksége* i. m. 8. o. alja). A tőle megszokott alaposan „vizsgálta meg a kérdést, mindazt elolvasva, amit addig (1942) a témára nézve közrebocsátottak.” (Baráth Tibor: *A magyar népek őstörténete I.* 93. o.) A Világháború után Bobula Ida volt az, aki a „*Sumir rokonság*” c. művében (1960) folytatta a sumér-magyar nyelvrokonság kutatását.

De már előttük voltak célzások, még hozzá külföldről! Tudományos berkekben köztudott, hogy a sumér nyelv megfejtése akkor vált lehetségessé, amikor egy emigráns magyar püspök is bekapcsolódott a kutatásba. Rónay Jácint, aki az 1848-49-es magyar szabadságharcot, mint tábori pap szolgálta. 1850-ben, Oxfordban, a székely rovásírás és magyar nyelv ismertetésével segített Henry Creswicke Rawlinsonnak a *Behistuni felirat* sumér részének megfejtésében. (Nem volt nehéz szótérteniük egymással, hiszen mind a ketten szabadkőművesek voltak!) Az 1850-es évek elejére mások is bekapcsolódtak az ékírások kutatásába. Az ír Edward Hinks és a francia Jules Oppert tüntették ki ebben magukat, mint az új tudományág megalapozói. Ha Rawlinson magyar asszisztensét említettem, hálátlanság lenne megfeledkezni Mátyás Flóriánról, aki viszont Oppert munkáját segítette. A világ nagy érdeklődéssel fogadta a hírt a hajdan-volt csodálatos műveltségű népről. Oppert „sumér”-nak nevezte el Mezopotámia őstelepeseit, míg Rawlinson a nyelvükben szittyá (skytha) nyelvet vélt felismerni. És ekkor jött a meglepetés: kiderült, hogy ennek az ősi műveltséget alapító népnek a nyelve nem indoeurópai vagy szemita – mint azt föltételezték – hanem turáni, azaz urál-altáji és ezek között is a magyarhoz áll a legközelebb.

Ez a „felismerés” odáig jutott, hogy a XIX. század nagy nyelvészei – Archibald H. Sayce, Eduard Sayous, Francois C. Lenormant – Hazánkba utaztak és megtanultak magyarul, hogy nyelvünk ismerete segíthesse őket munkájuk során!

1870-ben Sayce professzor megfejti az első egynyelvű sumír szöveget, és annak nyelvtani elemzését is a szakma elé tárja. Szerteágazó nyelvészeti összehasonlítást végez, amelynek során a turáni népek nyelveinek a sumírral való rokonságát vizsgálja. Legközelebbi összefüggéseket a magyar és a baszk nyelvvel találja, ezért eljön a Magyar Királyságba, hogy megtanuljon magyarul. A későbbiekben is a magyart tartotta a leghasznosabb segédeszköznek a sumér nyelv olvasásához.

Lenormant alapos ember lévén, mélyrehatóan tanulmányozta a magyar hangtörténetet, amelyhez felhasználta a *Halotti beszédet*, a *Szent Margit legendát* és a *Huszita Magyar Bibliát* is. 1873-ban rendszerezi és összeállítja az első teljes sumér nyelvtant, majd elvégzi a sumér és az altáji (turáni) nyelvek nyelvtanának és szókincsének részletes összehasonlítását, bizonyítva rokonságukat. Ezeket az eredményeket – még abban az évben – a szintén francia Sayous megerősíti. Sayous 1869-ben és 1896-ban járt Hazánkban és megtanult magyarul. Munkássága elismeréseként a Kisfaludy Társaság tagjai sorába választotta.

1875-től Lenormant már határozottan hirdette, hogy az „írásfeltalálók nyelve” a magyarhoz áll a legközelebb, ezért hogy tökéletesítse magyar nyelvtudását, ő is Magyarországra utazott. „*A káldeaiak ősi nyelve és a turáni nyelvek*” c. könyvében a hangtántól kezdve a főnévragozásig majdnem teljesen a magyar nyelv szerkezetére, logikájára és kiejtismódjára támaszkodva folytatta a sumér és turáni nyelvek összehasonlítását. Ő volt az, aki a magyar hangzóhasonulás törvényeit megállapította a sumérban is. Ide tartozik az is, hogy Magyarországon négy nyelvjárás volt ismeretes. Ebből az „U”-zó már megszűnt. De tanúja a *Tihanyi Apátság alapítólevele*, a *Halotti Beszéd* és néhány I. András korabeli ima is – és ez mutatja a legtöbb hasonlóságot a sumér nyelvvel.

De a folyamatnak nincs még vége! 1953-ban Anton P. Deimel, a római Institutum Biblicum igazgatója, a *Sumerisches Lexicon* szerzője kijelenti Bobula Idához írt levelében: „*A legkisebb aggályom sincs a magyar–sumír rokonság elfogadására.*”

Az elmúlt évtizedekben (100 évben!) rengeteg felkérés érkezett külföldről, hogy segítsük a sumér nyelvkutatást, de az MTA a füle botját sem mozdította a felkérésekre, így hát a felkérések is szép lassan elmaradoztak.

Azóta is sok magyar kutató foglalkozott/foglalkozik a kérdéssel. Álljon most itt egy felsorolás – előre is megkövetve azon sokakat, akiket kihagytam: Badiny Jós Ferenc, Bárczy Géza, Bíró József, Csőke Sándor, Csengery Antal, Erdélyi István, Ferenczy Géza, Fischer Károly Antal, Galgóczy János, Giesswein Sándor, Gosztonyi Kálmán, Götz László, Halász Ágoston,

Harmatta János, Marton Veronika, Mátyás Flórián, Novotny Elemér, Oláh Béla, Osetzky Dénes, Padányi Viktor, Zakar András... Könyveik egytől-egyig kitűnő művek, érdemes őket elolvasni.

Viszont alapvetően abban látom az elmélet egyik gyenge pontját, hogy a sumér nyelvet egységesként kezeli, holott 9(!) nyelvjárása ismeretes (eme-ku, eme-gal, eme-sal, stb.), de a felszínre került hasonlóságok és egyezések így is döbbenetesek!

A másik ilyen Achilles-pont a nyelv állapota, ugyanis a sumér 3000 éve holt nyelv. És itt utalhatunk még arra is, hogy a Swadesh–Lees-féle glottokronológia észak-amerikai indián nyelvek vizsgálata közben megállapította, hogy ezerévenként nagyjából 14 szó kopik ki egy száz szót tartalmazó készletből. A kikopás sebessége szerint az eredeti szókészlet évezredenként 14%-al csökkenve változik. Ez alapján a suméroktól 9 ezer éve váltunk el. De mivel az ő kultúrájuk 6 ezer éve jelent meg ott a történelem színpadán, máshol kellett elválnunk tőlük.

A harmadik: az írás különbözősége. Bár ez nem biztos, hogy jelentős, ha már létezett náluk egy kialakult írásbeliség. Ennek viszont ellentmondani látszanak Jovan Todorovics kutatásai. A horvát kutató szerint az írás elterjedésének irányát a Kárpát-medencéből a Balkán, majd Kis-Ázsia, Kréta, Ciprus és a Levante jelentette.

Viszont, ha a nyelv gyökrendszerének azonosítása megtörténne, lehet, hogy meggyőzőbb eredmények látnának napvilágot! Azonos vagy részben azonos gyökrendszer kimutatása, nagyot lendíthetne rajtunk a sumér nyelv tényleges megismeréséhez és az esetleges rokonság bizonyításához. **Padányi** kutatásai szerint, több mint ezer közös gyökünk van, ami alsó hangon is négy-ötezer szót jelent. De, mint tudjuk 2-4 hangból álló szavak egyezése igen gyakori, úgyhogy igazából a teljes szóbokrok jelentés- és hangzásbeli hasonlósága esetén lehet „rokonságról” beszélni. Ezért kellene tehát összehasonlítani a sumér szótagkincset a Czuczor-Fogarasi gyökszótárral.

Az is érdekes, hogy a kb. 1,2 millió(!) megtalált agyagtábla nagy része – mintegy 800.000 tábla – megfegtetlenül(?) porosodik három nagyhatalom különböző raktáraiban. Franciaország, Anglia és az Egyesült Államok viszont még a megfegtett táblák nagy részének a közelébe se engedni a vállalkozó szellemű magyar kutatókat! (Valahonnan ismerős ez a triumvirátus!)

Az „egyiptomi” elmélet

A jelentős kultúrák rokonítási sorába néhány évtizede az egyiptomi is bekapcsolódott. Alapja két fontos tény:

Az egyik, hogy a mai napig nem tudjuk, hogyan hangzott az egyiptomi nyelv (több száz éve arabul beszélnek Egyiptomban)!

A másik a demotikus ABC kísérteties hasonlósága Varga Csaba szerint az ó-magyar írással és a ligatúrák használata. Bár már Fadrusz János, kiváló szobrászunk is felfigyelt ezekre a hasonlóságokra – természetesen a finnugoristák őt is lehurrogták.

Talán Némäti Kálmán 1912-ben írt tanulmánya – „*Az óriás-szfinxnek hieroglif neve HUN*” – szolgáltatja az egyik alapot ezen elmélet képviselőinek, de később több kiválóság is csatlakozott ehhez a vonulathoz.

Baráth Tibor „*A magyar népek őstörténete*” c. háromkötetes művében foglalja össze azt, amit ebben a témában tudni érdemes, de Hegedűs György tanulmányai sem elhanyagolhatók, ha az emberfia a magyar–egyiptomi rokonságot hivatott kutatni.

Az elméletet alátámasztani látszik még a magyar nép díszítőművészetében, a mai napig is megtalálható egyiptomi motívumok sokasága, valamint az, hogy az erdélyi arany számos egyiptomi aranytárgyban kimutatható.

Több kutató egybehangzó állítása szerint az I. dinasztia (Kr. e. 3100-2890) fáraói Arpoudtól (Árpádtól) származtatták magukat. Amennyiben ez helytálló kijelentés, akkor helytelen az

Árpád név törökből való származtatása – hiszen még 2000 évnek kell eltelnie addig, hogy a török nyelvek elkezdjenek kialakulni.

Viszont, ha az Asszir Birodalomban található Arpad városáról van szó, akkor is ezt az elméletet támasztja alá.

Kr. e. 1786–1550 között egy – a Termékeny Félhold területéről – bevándorolt nép, az amuk (hyksosok) uralkodtak Egyiptomban. Ezidő alatt honosodott ott meg a ló, a harci szekér és az ún. „összetett íj” használata. Az összetett íj felépítése megegyezik a nagyállattartó népek – köztük őseink – által használt visszacsapó íjjal, amit ekkor már a Kaukázustól északra is használtak.

Figyelembe véve még az Egyiptom-szerthe található magyar elnevezésű helyeket és azt a tényt, hogy Etiópia őslakossága fehér bőrű volt, valamint a térségben előkerült rovott leleteket, semmi sem kizárható.

Kíváncsian várom a további kutatások eredményeit, úgy gondolom, hogy az idő majd mindent eldönt.

„Ősi” legendák

Mu Kr. e. 50.000 körül élte fénykorát. Ez a nagyjából 8000 km hosszú és 4500 km széles földrész a Csendes-óceánban volt és – állítólag – Kr. e. 11.542. május 13-án éjjel süllyedt el egy vulkánkitörés miatt. Társadalmuk 10 törzs demokratikus rendszeréből épült fel. Az uralkodót, Ra Mú-nak nevezték – épp úgy, mint később Egyiptomban és Szkítiában –, ő volt a Napkirály. Fejlett technikával rendelkeztek, kiváló hajósok, térképészek voltak és a levegőben is tudtak közlekedni. Írásuk kb 70.000 évre vezethető vissza. Világszerthe voltak gyarmataik, ahol az igazságosság és az erényesség volt a vezérelvük. A „magyák” – Mu lakói – a kataklizma után szétszóródtak a Földön, szellemi örökségük ma is megtalálható mindenütt. (Csicsáky Jenő: *„A magyar nemzetcsalád útja Távol-Nyugatról Távol-Keletig”* Sidney, 1961.)

Atlantisz vagy Ataisz) az Atlanti-óceánban létezett, hosszú, de viszonylag keskeny kontinens volt. A Jégkorszak végén történt földkéregmozgások okozták elsüllyedését Kr. e. 8000 körül. Platón és néhány egyiptomi forrás szerint az első egyiptomiak – és még egynémely ősi nép is – innen származnak.

A harmadik elmélet szerint a Szíriusz C-ről származunk. Ez egy olyan bolygó, aminek a helyét pontosan tudjuk, de mégsem látjuk – nem találjuk! A bolygón olyan magasfokú civilizáció létezik, hogy már nincsenek háborúk. Ezt látszik alátámasztani, hogy az emberi faj DNS-én – adott hosszegységen – 2-3 csavarodás van, viszont a magyarnak és a japánnak 9(!) csavarodás van, ami megegyezik a Szíriuszról a Földre érkező fény csavarodási számával.

Egyéb elméletek

A hosszú évtizedek során különféle elméletek tucatjai láttak napvilágot. Nem igazán létezik olyan élő vagy holt nyelv, amivel még nem próbálták meg rokonítani a magyar nyelvet. A dolog érdekessége az, hogy bármelyik nyelvvel is hozták kapcsolatba édes anyanyelvünket, mindig jóval több, mint 300 szópárt/szóegyeztést találtak. (A „finnugor elmélet” nagyjából ennyi szópáron alapszik. Arról nem is beszélve, hogy ez az egész „nyelvcsaládra” vonatkozik, nem pedig egy-egy nyelvre!)

Ezekhez az elméletekhez, „Őshazát” is találtak a különböző kutatók. Jelenleg nem csak „rokonságunk”, de „Őshazánk” is megszámlálhatatlan sok van!

Itt figyelmeztetnék Dr. Sinor Dénes szavaira, amelyeket az 1966-os debreceni nyelvész-kongresszuson mondott el: „A nyelvtudomány vizsgálatának tárgya a nyelv, és a diakrónikus nyelvtudomány célja a nyelv – és nem a nyelvet beszélő nép – történetének vizsgálata. Hogy a nyelvtörténet adatai felhasználhatók-e történelmi szempontból, annak eldöntését a hivatásos

történészekre kell bízni. Ugyanis saját erejéből a nyelvész nem képes eredményeit a történelem szempontjából értékelni.”

Baráth Tibor munkahipotézise az volt, hogy az egymástól távol eső ún. „Őshazák”, nem kiindulópontok, hanem végállomások. Bakay Kornél ezt írja: „A 60-as évek végén Tóth Tibor antropológus nagyobb tanulmányutat tett Kazahsztánban, és a kusztanáji területen egy madiar nevű törzsre bukkant. Üzbegisztán déli részében, az Amu-Darja (Oxus!) mentén madzsarokat talált, Szamarkandtól délre pedig a Kaska-folyó partján Madzsar Kislak nevű települést fedezett fel. Odébb a Huszár (!) folyó mellett is magyarok laktak. S ezek a népek még emlékeztükben tartották, hogy ők régen magyar nevűek voltak.” (*Őstörténetünk régészeti forrásai* c. mű, I. kötet 226. old.)

A 20-as években Dél-Amerika északi részén magyarul beszélő indián népekre bukkantak. Móricz János meglátogatta őket a 60-as években – kutatásai magukért beszélnek!

Simon Péter 1965-ben, mint tervezőmérnök került Kanadába. Miután beszédbe elegyedett dakota bejárónőjével magyarul(!), történész és nyelvész apjával a lakoták földjére utazott kutatási céllal. Ezek után, húsz éven át tanulmányozta életüket és szokásaikat.¹

És még hosszan sorolhatnám!

Én úgy gondolom, hogy az ezeken a helyeken fellelt néptörödékek bizonyítják a magyarság küldetéstudatát.² Természetesen, néha ezekről a helyekről is „tértek” haza népek, néptörödékek.

¹ Hasonló esetre lásd Kovács János: Perie Alkorán: A visayan Fülöp-szigeteki nyelv magyar eredetű? *Acta Historica Hungarica Turiciensis* 33/11. https://epa.oszk.hu/01400/01445/00053/EPA01445_2018_pp.21-33. – A szerk.

² V. ö. a Vámos Tóth Bátor által feltárt „Tamana-jelenséggel: <https://lelekkut.eoldal.hu/cikkek/lelekkut/tamana-kutatas/modszertani-ismerteto.html>, <https://naput.hu/index.php/g-mainmenu-30/483-tamana>. A Tamana-kutatás hivatalos oldala (<http://web.telia.com/~u40916719/>) nem elérhető. Népszerűsítő oldal (folyamatos feltöltés alatt): <http://gportal.hu/portal/tamana/>. (Be kell jelentkezni.) Ő nekem a mindig bölcs emberről (Homo semper sapiens) beszélt levelében, amivel a Kárpát-medencei földrajzi nevek világszerte előfordulását magyarázta. – A szerk.

ÍRÁSTÖRTÉNET

(I/10/a-j.)